

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEJAWIAJĄCYM ZACHOWANIA AGRESYWNE
W PRZEDSZKOLU NR 130 „BAJKOWY ŚWIAT” W POZNANIU

I PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r., poz. 1604).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798).
4. Standardy Ochrony Małoletnich Przedszkola nr 130 “Bajkowy Świat” w Poznaniu.

II CELE PROCEDURY

- zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych
- usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych przedszkola w sytuacjach trudnych
- eliminowanie u dzieci negatywnego obrazu samego siebie, stwarzanie poczucia pewności siebie, zapewnianie równowagi emocjonalnej
- ułatwienie nawiązywania kontaktów społecznych
- ustalenie zasad reagowania na zachowania niepożądane
- wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym.

III FORMY DZIECIĘCEJ AGRESJI

Agresja fizyczna – polega na ataku fizycznym bądź obronie. Jej przyczyną często bywa konflikt o zabawkę lub pomysł na zabawę. Przejawia się zarówno biciem, kopaniem, szczypaniem, gryzieniem, jak i wyrywaniem sobie zabawki, popychaniem, rzucaniem i niszczeniem przedmiotów.

Agresja werbalna – polega na konfrontacji słownej związanej z wyzwiskami, a także z obwinianiem, skarżeniem, lamentowaniem. Są to także: kłótnie, obraźliwe słowa, prowokowanie.

Agresja pośrednia (cicha) – występuje wtedy, gdy dziecko wyłącza się z komunikacji, świadomie ignoruje i wyraża przesadnie brak zainteresowania innymi dziećmi. Sygnalizuje antypatię i broni się przed kontaktem społecznym, przygotowuje w tajemnicy przykry dowcip.

Agresja relacji – Celowe niszczenie relacji rówieśniczych i pozycji społecznej ofiary. Może prowadzić do wykluczenia z grupy pewnych osób, ignorowania kogoś, nastawiania innych przeciwko danej osobie czy narzucania komuś swojej woli.

Agresja skierowana na siebie (autoagresja) – zachowania autoagresywne, takie jak: uderzanie głową w ścianę, bicie się, szczypanie, drapanie, kaleczenie.

IV ZAKRES PROCEDURY

Niniejszy dokument reguluje zasady postępowania nauczycieli, specjalistów i pracowników niepedagogicznych wobec dziecka przejawiającego agresywne zachowania w Przedszkolu nr 130 „Bajkowy Świat” w Poznaniu.

V OSOBY PODLEGAJĄCE PROCEDURZE

Do przestrzegania niniejszej procedury zobowiązani są rodzice/ prawni opiekunowie dziecka oraz nauczyciele i pracownicy Przedszkola nr 130 „Bajkowy Świat” w Poznaniu.

VI POSTĘPOWANIE W SYTUACJI WYSTĄPIENIA ZACHOWANIA AGRESYWNEGO U DZIECKA

1. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa i opieki wszystkim wychowankom, a także sobie.
2. Nauczyciel w takiej sytuacji prosi o pomoc innego pracownika przedszkola i ustala, kto będzie sprawował opiekę nad grupą, ewentualną osobą poszkodowaną oraz dzieckiem wykazującym agresywne zachowanie. Należy zabezpieczyć najbliższą przestrzeń wokół dziecka przejawiającego zachowania agresywne, tj. usunąć, zabezpieczyć przedmioty, którymi dziecko potencjalnie mogłoby wyrządzić krzywdę sobie lub innym.
3. Nauczyciel reaguje na agresywne zachowania w sposób spokojny i stanowczy. Informuje dziecko o konieczności przerwania zachowania kierując krótkie, proste i jasne komunikaty słowne. Nauczyciel może poprosić dziecko o wyciszenie się np. na krzeselku przy stoliku w sali przy wsparciu dorosłego. W przypadku silnych emocji, nauczyciel pomaga dziecku przenieść uwagę z bodźca wywołującego agresję na bezpieczne aktywności wspierające autoregulację.
4. Gdy dziecko nie jest w stanie współpracować, w celu zapewnienia spokojnych warunków i wsparcia emocjonalnego nauczyciel może zdecydować o odizolowaniu dziecka od grupy pod opieką dorosłego. Reszta dzieci z grupy pozostaje pod opieką wyznaczonej osoby dorosłej.
5. W sytuacji koniecznej nauczyciel ma możliwość przytrzymania dziecka (zastosowania chwytu bezpiecznego – bezpiecznego uścisku lub przytrzymania za rękę), jednak użycie siły fizycznej jako środka przymusu jest ostatecznością w przypadku konieczności powstrzymania dziecka przed zadaniem ciosu innej osobie, w celu rozdzielenia bijących się dzieci, czy pozbawienia dziecka niebezpiecznego przedmiotu, jeśli odmawia ono jego dobrowolnego oddania.
6. Po zdarzeniu, gdy dziecko jest już spokojne, wychowawca/pedagog specjalny/psycholog przeprowadza rozmowę z dzieckiem mającą na celu opisanie zdarzenia: ustalenie, co było źródłem trudnych zachowań, nazwanie i omówienie emocji oraz jakie to zachowanie przyniosło konsekwencje. W rozmowie należy odwołać się do kodeksu grupowego w celu ustalenia poprawnego zachowania oraz wskazać alternatywne sposoby reagowania. Należy pamiętać, by nie obrażać dziecka, nie zawstydząć go ani nie oceniać jego osoby – ocenie powinno podlegać jedynie konkretne zachowanie.

7. Jeśli agresja została skierowana przeciwko wychowankom, należy otoczyć ich opieką, a w razie doznania przez nich krzywdy powinna im zostać udzielona pomoc i wsparcie.

8. O agresywnym zachowaniu informowani są rodzice/ prawni opiekunowie dzieci uczestniczących w zdarzeniu. Osoba podejmująca interwencję sporządza notatkę ze zdarzenia, którą przedstawia dyrektorowi placówki.

9. Po jednorazowym agresywnym zachowaniu rodzic (opiekun prawny) podpisuje zgodę (załącznik nr 1) na przytrzymanie dziecka w sytuacjach, gdy jego zachowanie zagraża bezpieczeństwu i/lub zdrowiu jego i innych dzieci. Brak takiej zgody jest podstawą do wezwania służb ratunkowych w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych u dziecka.

10. W przypadku braku rezultatów uspokojenia dziecka pomimo przytrzymania go i wyciszenia wzywani są rodzice i/lub służby ratunkowe.

11. W przypadku wystąpienia powtarzających się ataków agresji ze strony dziecka niezdiagnozowanego, przedszkole podejmuje współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i w porozumieniu z rodzicami kieruje dziecko na diagnozę psychologiczno-pedagogiczną.

12. W przypadku powtarzających się sytuacji, w których dziecko przejawia zachowania agresywne, dyrektor przy udziale nauczycieli przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu ustalenia dalszych zasad współpracy i pomocy dziecku, z przebiegu której spisany zostaje protokół.

13. Rodzic jest zobowiązany do wypełniania zaleceń wynikających z diagnozy poradni psychologiczno-pedagogicznej, konsultacji specjalistycznych, współpracy z przedszkolem oraz regularnego przyjmowania przez dziecko leków (np. uspokajających/wyciszających), jeżeli takie zostały zalecone.

14. W przypadku kolejnych zachowań agresywnych dziecka i jednocześnie braku efektywnej współpracy z rodzicami, Przedszkole kieruje wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną.

Procedura zostaje wprowadzona zarządzeniem dyrektora Przedszkola nr 130 nr 17/2026 z dnia 21.09.2026 roku.

Dyrektor Przedszkola nr 130

mgr Wioletta Ptak

(pieczęć i podpis dyrektora)

Załącznik nr 1

Do procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne w Przedszkolu nr 130 „Bajkowy świat” w Poznaniu.

Poznań, dnia

Wyrażam zgodę na zastosowanie wobec mojego dziecka

.....

(imię i nazwisko dziecka)

„Procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne w Przedszkolu nr 130 „Bajkowy Świat” w Poznaniu” w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań agresywnych zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu jego samego, innych dzieci lub nauczycieli/pracowników przedszkola.

1. Polecenia ustne o konieczności przerwania zachowania agresywnego.
2. Zabezpieczenie najbliższej przestrzeni wokół dziecka przejawiającego zachowania agresywne.
3. Odsunięcie/wyciszenie dziecka - prośba, by dziecko chwilę odpoczęło na krzeselku, bądź wyprowadzenie z sali pod opieką dorosłego i pozostanie poza grupą, gdy dziecko się uspokoi. Reszta dzieci z grupy pozostaje pod opieką wyznaczonej osoby dorosłej.
4. W sytuacji koniecznej przytrzymanie dziecka (zastosowanie chwytu bezpiecznego – bezpiecznego uścisku lub przytrzymanie za rękę) w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku oraz innym osobom.

.....

.....

podpis rodziców/prawnych opiekunów

INFORMACJA DLA NAUCZYCIELI

Sposoby zapobiegania dziecięcej agresji:

- Rozpoznanie indywidualnych potrzeb dziecka oraz stworzenie warunków umożliwiających mu zaspokojenie ich w odpowiednim stopniu. Każde dziecko jest inne, dlatego ważne jest, by nauczyciel znał specyfikę dziecka, jego potrzeby emocjonalne i społeczne.
- Stworzenie atmosfery zaufania, akceptacji i bezpieczeństwa. Dziecko, które czuje się bezpieczne, ma większą szansę na rozwój pozytywnych zachowań i lepsze radzenie sobie w trudnych sytuacjach.
- Dawanie dobrych wzorców do naśladowania. Nauczyciel jako model zachowań odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu postaw dziecka.
- Ustalenie jasnych zasad i reguł oraz konsekwentne ich przestrzeganie. Ważne jest, by dziecko miało jasność co do granic i konsekwencji swoich działań.
- Wzmacnianie zachowań pozytywnych (np. pochwała słowa (indywidualna lub na tle grupy), drobne nagrody). Wzmacnianie pozytywnych zachowań sprzyja ich powtarzaniu.
- Współpraca z rodzicami/prawnymi opiekunami w zakresie wzmacniania pozytywnych zachowań i reagowania na trudności wychowawcze.
- Stworzenie sytuacji umożliwiających pozbycie się negatywnych emocji, rozładowanie złości poprzez stosowanie metod takich jak: rysunek terapeutyczny, bajkoterapia, ćwiczenia ruchowe, zabawy relaksacyjne z muzyką, ćwiczenia oddechowe.

Przykłady sposobów pozbywania się i odreagowania dziecięcej złości:

Podjęcie przez nauczyciela próby wyciszenia zachowania agresywnego powinno opierać się na zrozumieniu emocji dziecka oraz bodźców wywołujących trudne zachowania. W takiej sytuacji nauczyciel najpierw wspiera dziecko w obniżeniu napięcia emocjonalnego, aby umożliwić mu odzyskanie równowagi. Należy pamiętać, by nie obrażać dziecka, nie zawstydzać go ani nie oceniać jego osoby – ocenie powinno podlegać jedynie konkretne zachowanie.

- Skrzynia/pudełko złości – w środku znajdują się np. piłeczka antystresowa, stare gazety, gniotki sensoryczne które dziecko może gnieść, gdy wpadnie w złość.
- Rysowanie/ malowanie złości
- Ludzik złości – np. pacynka lub skarpeta z namalowaną twarzą, do której można włożyć rękę i opowiedzieć o swoim zdenerwowaniu.

- Kącik spokoju – przestrzeń, w której dziecko może usiąść i wyciszyć się, kiedy odczuwa zdenerwowanie.
- Terapia ruchem – wytupywanie złości np. na gazecie, planszy, uderzanie w poduszkę/ w worek bokserski.
- Ćwiczenia oddechowe (np. głośne wypuszczanie powietrza „zdmuchiwanie złości”), relaksacyjne.
- Zabawy z kartami emocji, termometr złości – wybranie kart z emocjami towarzyszącymi dziecku, rozmowa, stworzenie opowiadania.